



FINANSOWANIE WARSZAWSKICH ORGANIZACJI LGBT

autorki: Marta Kowalczyk, Gabriela Szewczuk



FINANSOWANIE WARSZAWSKICH ORGANIZACJI LGBT

Przed wyborami samorządowymi w 2018 r. Instytut na rzecz kultury prawnej Ordo Iuris opublikował raport dotyczący finansowania organizacji LGBT przez polskie samorządy, gdzie wskazano znaczące wsparcie pochodzące ze środków publicznych¹. Wśród wymienionych miast była również Warszawa, wtedy jeszcze rządzona przez Hannę Gronkiewicz-Waltz. Po niespełna roku prezydentury jej następcy, Rafała Trzaskowskiego, Instytut Ordo Iuris ponownie zajął się kwestią przeznaczania środków publicznych na organizacje związane z ruchem LGBT.

Warto przypomnieć, że 18 lutego 2019 r. prezydent m.st. Warszawy Rafał Trzaskowski podpisał deklarację „Warszawska polityka miejska na rzecz społeczności LGBT+” znaną szerzej pod nazwą „Deklaracja LGBT+”. Dokument ten, nie będący aktem prawa miejscowego, można określić jako swoisty program polityczny, zapowiadany już w kampanii wyborczej. Zawiera on deklarację wielowymiarowego wsparcia postulatów ideologicznych we wszystkich istotnych obszarach polityki miejskiej.

Niezależnie od tego, władze Warszawy już od kilku lat wspierają organizacje związane z ruchem ideologicznym LGBT, co widać m.in. w podziale środków w programach grantowych, w procesie zlecania zadań publicznych lub poprzez przyznawanie na preferencyjnych zasadach miejskich lokali dla organizacji pozarządowych. Z danych udostępnionych na stronie internetowej Urzędu m.st. Warszawy wynika, że w latach 2014-2018 na projekty dofinansowane przez miasto, które były ideologicznie związane z ruchem LGBT, przeznaczono ponad 800.000,00 zł. Jednak w okresie prezydentury Hanny Gronkiewicz-Waltz miasto unikało podejmowania działań o symbolicznym znaczeniu, a warszawska Parada Równości nigdy nie otrzymała jej patronatu honorowego.

Rafał Trzaskowski już jako kandydat na prezydenta Warszawy krytykował odmowę udzielenia patronatu Paradzie i zapowiadał, że on sam w przypadku wyboru go udzieli². Zapowiedź tę powtórzył w „Deklaracji LGBT+”, co wzbudziło kontrowersje m.in. ze względu na fakt, że Parada Równości nie była jeszcze zgłoszonym zgromadzeniem. Po wyborach faktycznie objął wydarzenie honorowym patronatem, a ponadto po raz kolejny osobiście wziął udział w samej paradzie.

„Deklaracja LGBT+” zapowiadała również wprowadzenie do warszawskich szkół zajęć dodatkowych z zakresu „edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w każdej szkole, uwzględniającej kwestie tożsamości psychoseksualnej i identyfikacji płciowej”, jednak ostatecznie Ratusz pod masową presją opinii publicznej wstrzymał wprowadzenie tych planów³. Większe otwarcie władz stolicy na postulaty ideologiczne LGBT ma jednak wyraz nie tylko symboliczny: z danych dostępnych na stronie Urzędu m. st. Warszawy wynika, że od 22 listopada 2018 r. do 30 września 2019 r. organizacjom głoszącym postulaty ideologiczne LGBT zagwarantowano 876.500,00 zł z miejskich programów grantowych, co oznacza, że suma ta już po nieco ponad 10 miesiącach urzędowania przerosła nakłady poczynione w ciągu całej kadencji przez Hannę Gronkiewicz-Waltz.

¹ Analiza dostępna pod adresem: <https://ordoiuris.pl/rodzina-i-malzenstwo/ktore-samorzady-wspieraja-srodowiska-lgbt-konferencja-prasowa-ordo-iuris> (dostęp: 24.09.2019).

² Wypowiedź Rafała Trzaskowskiego dla TOK FM (dostęp: 24.09.2019): <http://www.tokfm.pl/Tokfm/7,103454,23474471,trzaska-na-weekend.html>.

³ Więcej informacji dotyczących wątpliwości związanych z planami wprowadzenia edukacji seksualnej na stronie: <https://ordoiuris.pl/edukacja/presja-ordo-iuris-i-innych-organizacji-prorodzinnych-przynosi-efekty-warszawski-ratusz> (dostęp: 24.09.2019).



Hanna Gronkiewicz-Waltz



Rafał Trzaskowski

Dofinansowania z konkursów miejskich

ok. 812.000,00 zł



przez 4 lata kadencji

876.500,00 zł



od 22 listopada 2018 r.
do 30 września 2019 r.

Honorowy patronat dla Parady Równości

brak honorowego
patronatu
dla Parady Równości

honorowy patronat
dla Parady Równości
i uczestnictwo w niej

Inne

„Deklaracja LGBT+”

Na jakich kryteriach metodologicznych opiera się badanie?

Prezentowane zestawienie pokazuje skalę wydatkowania środków publicznych przeznaczonych na aktywność prowadzoną przez organizacje z ruchem ideologicznym LGBT mające siedzibę w Warszawie, z których zdecydowana większość prowadzi aktywność ogólnopolską. Środki publiczne kierowane do takich organizacji pochodzą z dwóch źródeł - budżetu miasta stołecznego Warszawy oraz budżetu Unii Europejskiej.

Analiza obejmuje dwie kategorie projektów:

1. Projekty, których głównym celem jest promocja politycznych postulatów przebudowy prawa rodzinnego, odniesienie pojęcia małżeństwa do relacji jedнопłciowych, umożliwienie adopcji dzieci przez osoby pozostające w relacjach jedнопłciowych czy ograniczenie wolności słowa lub wolności sumienia w zakresie związanym z problematyką skłonności seksualnych.

2. Projekty realizowane przez organizacje, których celem statutowym lub głównym obszarem działalności jest promocja postulatów, o których mowa w pkt. 1.

W przypadku projektów finansowanych przez miasto stołeczne Warszawa analiza obejmuje okres kadencji Rafała Trzaskowskiego, od 22 listopada 2018 r. do zamknięcia prac badawczych 30 września 2019 r.

Uwzględnione zostały także umowy zawarte z miastem Warszawa, ze szczególnym uwzględnieniem umów dotyczących preferencyjnego najmu lokali. W przypadku projektów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej analiza uwzględnia środki przyznane w latach 2017-2019.

Analiza nie stanowi szczegółowej oceny wszystkich projektów, które zostały w niej ujęte - powinna jednak stanowić przyczynek do głębszej dyskusji o racjonalności wydatkowania środków publicznych.

GRANTY WARSZAWSKIE

Wiele projektów dotyczy działań mających przeciwdziałać różnym formom dyskryminacji. Przyczynia się to do pewnych rozbieżności; o ile nie można odmówić słuszności akcjom, które miałyby np. przeciwdziałać przestępstwom czy wykluczeniu pewnych grup, o tyle akcje finansowane przez ratusz można uznać za kontrowersyjne. Realizacja problemów została w przeważającym stopniu powierzona organizacjom związanym z ruchami LGBT.

Wśród najbardziej znanych podmiotów znajduje się m.in. Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, a więc stowarzyszenie, którego jednym z założycieli oraz honorowym przewodniczącym jest Krzysztof Śmiszek, prawnik zaangażowany w ruch LGBT, związany wcześniej m.in. z Kampanią Przeciw Homofobii⁴,

koordynator programowy w EQUINET – European Network of Equality Bodies (Europejska Sieć Współpracy Urzędów ds. Równego Traktowania)⁵, a także wykładowca akademicki w ramach Gender Studies. Postuluje on również nadanie relacjom jedнопłciowym statusu analogicznego do małżeństw, co stoi w sprzeczności z art. 18 Konstytucji⁶. Działa także w partii Wiosna. Bezskutecznie kandydował w wyborach do Parlamentu jako „jedynek” na liście w okręgu nr 12 (województwo dolnośląskie i opolskie). W obecnych wyborach parlamentarnych startuje z pierwszego miejsca w okręgu nr 3 (część województwa dolnośląskiego)⁷. Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego brało udział w warszawskiej Paradzie Równości w 2018 r.⁸ Stowarzyszenie realizuje projekty: „Masz prawo do równo-

4 Strona Kampanii Przeciw Homofobii: <https://kph.org.pl/krzysztof-smiszek-dla-innej-strony/> (dostęp: 24.09.2019).

5 Koordynator programowy EQUINET: <https://www.goldenline.pl/krzysztof-smiszek/> (dostęp: 24.09.2019).

6 Wywiad z Krzysztofem Śmiszkiem: <https://www.rp.pl/Plus-Minus/311299933-Krzysztof-Smiszek-Biedron-poruszy-lawine.html> (dostęp: 24.09.2019).

7 Informacje na temat kandydata: <https://www.wnp.pl/parlamentarny/osoba/krzysztof-smiszek,193482.html> (dostęp: 02.10.2019).

8 Materiały udostępnione przez PTPA: <https://www.facebook.com/StowarzyszeniePTPA/photos/a.540077529441762/1681799481936222/> (dostęp: 24.09.2019)

go traktowania. Poradnictwo prawno-psychologiczne dla osób i rodzin zagrożonych dyskryminacją” (projekt realizowany razem z Fundacją Instytut Otwarta Przestrzeń, która odpowiada za wsparcie psychologiczne). W 2018 r. stowarzyszenie otrzymało dofinansowanie w wysokości 1.000,00 zł, z kolei na lata 2019 i 2020 przewidziano po 64.500,00 zł, co w sumie daje 130.000,00 zł na realizację programu. Innym programem, którego wykonanie powierzono PTPA jest „RÓWNE MIEJSCE – warszawski system standaryzacji miejsc usługowych wolnych od dyskryminacji” (wspólnie ze Stowarzyszeniem Komisja Klubowa). Podobnie jak przy poprzednim projekcie, w 2018 r. wysokość przekazanych środków wynosiła 1.000,00 zł, a na lata 2019 oraz 2020 przeznaczono po 50.000,00 zł, co łącznie oznacza 101.000,00 zł. Po zsumowaniu daje to kwotę **231.000,00 zł** otrzymanych przez PTPA.

Organizacją, która również otrzymała wsparcie ze strony miasta jest Lambda Warszawa – stowarzyszenie, którego misją jest, jak sami określają jego „członkowie i członkinie”, „tworzenie przestrzeni do budowania pozytywnej tożsamości społeczności LGBTQ”⁹. Jest również corocznym oficjalnym partnerem warszawskiej Parady Równości¹⁰. We współpracy ze Stowarzyszeniem Interwencji Prawnej, Lambda Warszawa ma realizować projekt „Razem przeciwko dyskryminacji. Poradnictwo dla grup szczególnie zagrożonych dyskryminacją”. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na ten cel wynosiła: w roku 2018 – 1.000,00 zł, w 2019 oraz 2020 po 47.500,00 zł, co łącznie daje kwotę **96.000,00 zł**.

Miasto zagwarantowało również w sumie **151.000,00 zł** (w 2018 r. – 1.000,00 zł, w 2019 oraz 2020 r. – po 75.000,00 zł) na szkolenia antydyskryminacyjne dla pracowników jednostek organizacyjnych i Urzędu m. st. Warszawy. Opracowaniem i przeprowadzeniem warsztatów zajmują się Fundacja Kultury Dialogu oraz Stowarzyszenie Praktyków Kultury. Szczegóły programu

nie są dostępne, jednak jak dowiadujemy się ze strony organizatorów, od 2015 r. wzięto w nim udział około 400 osób¹¹. Podobne szkolenia, również organizowane przez Stowarzyszenie Praktyków Kultury, były przeprowadzane także dla osób związanych z sektorem pozarządowym. Były prowadzone przez Lenę Rogowską – prezes, Stowarzyszenia, trenerkę genderową oraz antydyskryminacyjną¹². Organizacje te zaangażowane były w „V Warszawskie Dni Różnorodności” i promują w swojej publicystyce działalność innych organizacji LGBT.

Zapewniono również wsparcie finansowe dla „V Dni Różnorodności w Warszawie”, czyli cyklu wydarzeń towarzyszących Paradzie Równości. Przeznaczono na ten cel kwotę w wysokości **81.000,00 zł**. Głównym organizatorem zostało Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „Pro Humanum”, którego prezesem jest Jolanta Lange (w przeszłości oskarżona o współpracę ze Służbą Bezpieczeństwa i inwigilowanie środowiska Solidarności)¹³. Sumą **37.500,00 zł** dofinansowano również Fundację Na Rzecz Równości i Emancypacji „Ster”. Wsparcie otrzymały też warsztaty dla młodzieży z zakresu profilaktyki HIV, których organizatorem zostało Zjednoczenie na rzecz Żyjących z HIV/AIDS „Pozytywni w Tęczy”. W swoich działaniach, oprócz pomocy osobom seropozytywnym, organizacja często kreuje swój przekaz w odwołaniu do ideologii LGBT. W 2019 r. przekazano organizacji 35.000,00 zł, w 2020 i 2021 zobowiązano się przekazać po 45.000,00 zł, co w sumie daje kwotę **125.000,00 zł**. Ratusz przekazał środki finansowe również Fundacji Edukacji Społecznej – organizacji, która także prowadzi akcje związane m.in. z obszarami edukacji seksualnej (np. publicznie wyrażała poparcie dla postulatu wprowadzenia „obowiązkowej, rzetelnej i neutralnej światopoglądowo edukacji seksualnej dla gimnazjalistów i licealistów na terenie miasta i gminy Kraków”¹⁴, była również partne-

9 Więcej informacji na oficjalnej stronie Stowarzyszenia Lambda Warszawa: <http://lambdawarszawa.org/lambdawarszawa/o-nas/wizja-misja-i-wartosci/> (dostęp: 24.09.2019).

10 Informacje ze strony Stowarzyszenia: <http://lambdawarszawa.org/lambdawarszawa/17-parada-rownosci-z-lambda-warszawa-i-fundacja-ocalenie/> (dostęp: 24.09.2019).

11 Strona Fundacji Kultury Dialogu: <http://www.kulturaldialogu.pl/warszawa-wlacza/> (dostęp: 18.02.2019).

12 Więcej nt. szkoleń dla NGO: <https://inicjatywa.um.warszawa.pl/na-glownej/szkolenie-antydyskryminacyjne-dla-mal> (dostęp: 18.02.2019). Biogram oraz informacje o Lenie Rogowskiej: <http://mlodemenedzerekikultury.e.org.pl/lena-rogowska/> (dostęp: 18.02.2019).

13 Więcej informacji na stronie: <https://www.tvp.info/44013012/inwigilowala-ks-blachnickiego-zmienila-nazwisko-po-dekonspiracji-meza-przeszlosc-jolanty-lange> (dostęp: 02.10.2019).

14 Petycja – rzetelna edukacja seksualna w szkole, 30.10.2015, <https://fes.edu.pl/petycja-rzetelna-edukacja-seksualna-w-szkole,392/> (dostęp: 24.09.2019).

rem kampanii społecznej pt. „ABC seksu w obrazkach”¹⁵), antykoncepcji (fundacja była partnerem kampanii merytorycznej pt. „Nie jestem gotowa aby zostać mamą, jeszcze nie teraz”, propagującej stosowanie antykoncepcji oraz „skuteczne metody zapobiegania nieplanowanej ciąży”¹⁶). Nawet prowadzony przez fundację program upowszechniania testów na HIV - którego celu nie sposób kwestionować - prowadzony jest w sposób budujący przekonanie, że ryzykowne kontakty seksualne czy permissywizm seksualny to elementy normy społecznej. W opisie projektu „Walentynki z Projektem Test 2019” przeczytamy na przykład: „Zacznijmy traktować test na HIV jako stały element związku”¹⁷. W 2019 r. FES otrzymała 45.000,00 zł, w lata 2020 i 2021 przekazane zostaną kwoty po 55.000,00 zł, a więc w sumie będzie to **155.000,00 zł**.

Z informacji publicznych wynika, że przez ostatni rok warszawski ratusz przekazał lub zagwarantował na najbliższe lata środki publiczne w wysokości **876.500,00 zł** na programy realizowane przez organizacje związane z ruchami LGBT. Warto podkreślić, że w tej kwocie nie zawierają się indywidualne umowy, jakie miasto może zawierać z innymi podmiotami. Organizacje, które zostały wybrane na realizatorów projektów, często postulują m.in. zrównanie prawne małżeństw oraz związków osób tej samej płci, angażują się w manifestacje LGBT czy w inny sposób promują organizacje związane ideologicznie z LGBT.

15 ABC seksu w obrazkach, 30.10.2015, <http://web.archive.org/web/20160609154104/https://fes.edu.pl/abc-seksu-w-obrazkach,381/> (dostęp: 24.09.2019).

16 Kampania edukacyjna – Nie jestem gotowa aby zostać mamą, jeszcze nie teraz, 30.10.2015, <https://fes.edu.pl/kampania-edukacyjna-nie-jestem-gotowa-aby-zostac-mama-jeszcze-nie-teraz,362/> (dostęp: 24.09.2019).

17 Cytat z opisu projektu, więcej informacji na temat projektów FES na stronie: <https://fes.edu.pl/projekty/hivaid/> (dostęp: 26.09.2019).

UMOWY Z ORGANIZACJAMI

Miasto zawierało również indywidualne umowy z organizacjami, na podstawie których przekazano środki na realizację projektów. Informacje na ten temat mogły być uzyskane m.in. poprzez złożenie wniosków o dostęp do informacji publicznej.

W ten sposób dofinansowanie otrzymały również inne podmioty, np. wspomniane już Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Pro Humanum. Projekty miały dotyczyć głównie pomocy i przeciwdziałania dyskryminacji czy promowania różnorodności. Stowarzyszenie było również zaangażowane w powstanie Centrum Wielokulturowego w Warszawie. W sumie w ciągu czterech lat (2014-2018) Pro Humanum otrzymało **1.452.752,00 zł** na podstawie umów zawartych z miastem.

Umowy z miastem zawierało również Stowarzyszenie Lambda Warszawa. Dotyczyły zarówno kształcenia wolontariuszy organizacji czy rozwoju jej infrastruktury, jak też zadań skierowanych na projekty związane z tematyką dyskryminacji. Lambda była również zaangażowana w Warszawskie Dni Różnorodności w 2015 i 2016 r., a więc wydarzenia towarzyszące Paradzie Równości. Te projekty kosztowały miasto **545.397,00 zł**.

Umowy o realizację projektów były zawierane również z podmiotami, które we wcześniejszych punktach raportu były wskazane jako współrealizatorzy. Dotyczy to głównie organizacji takich jak Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej (FRS), która na rzecz projektów związanych z zajęciami dla dzieci czy prowadzenia Centrum Wielokulturowego otrzymała **95.200,00 zł** oraz **900.000,00 zł**, Fundacja na rzecz Równości i Emancypacji „Ster” – **30.000,00 zł** czy Stowarzyszenie Praktyków Kultury, które na edycje warsztatów antydyskryminacyjnych dostało odpowiednio **53.300,00 zł** i **130.000,00 zł**, zaś wsparcie dla jego pozostałych projektów opiewało na kwotę **472.980,00 zł**. Organizacje korzystają również z lokali miejskich, udostępnianych im na preferencyjnych warunkach. Wśród nich należy wymienić, obok wspomnianych wcześniej, również Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza (114,85 m²), Kampanię Przeciw Homofobii (227,6 m² oraz 135,95 m²), Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego (89,56 m²), Fun-

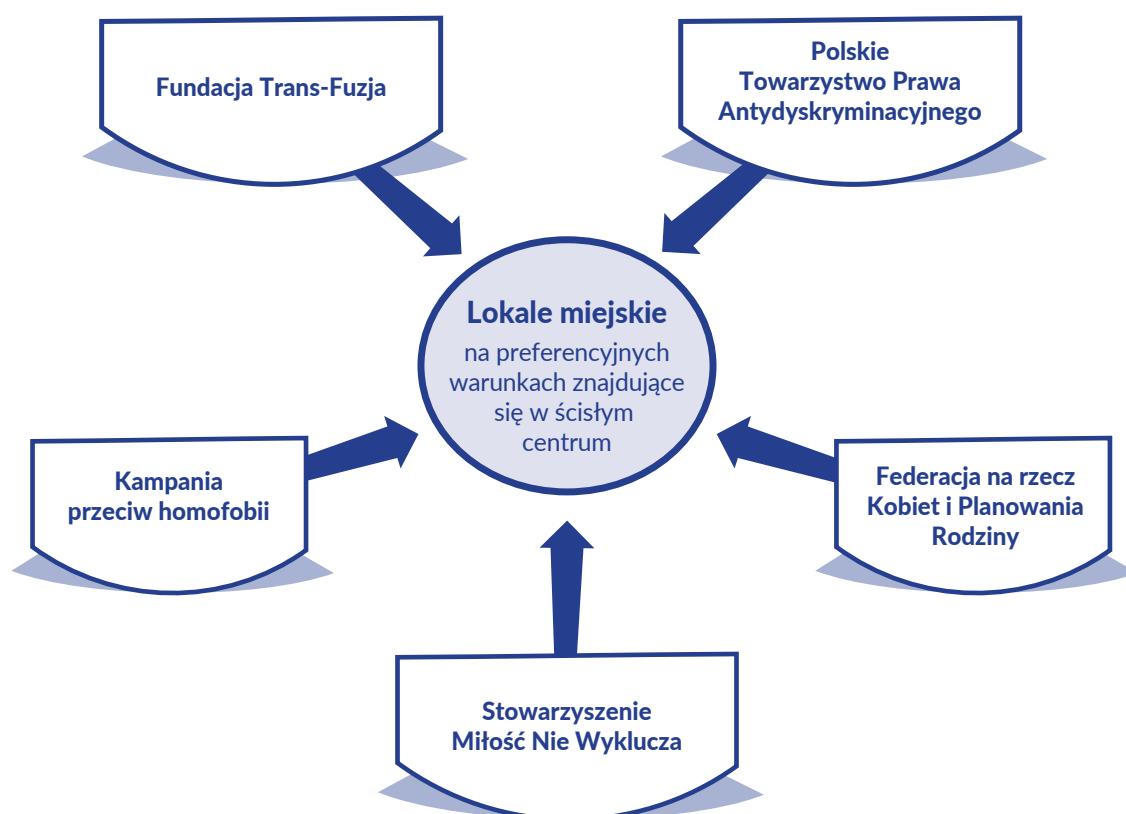
dację Trans-Fuzja - 56,42 m²) czy Federację na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny (120,68 m²). Wszystkie lokale udostępnione organizacjom mieszczą się w obrębie Dzielnicy Śródmieście, najczęściej w okolicach ścisłego centrum. Warto dodatkowo wspomnieć, że Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza jest głównym lobbystą wprowadzenia tzw. równości małżeńskiej, a więc zrównania praw małżeństw i jedнопłciowych konkubinatów. Stowarzyszenie opracowało strategię na lata 2016-2025, która ma ostatecznie doprowadzić do powstania odpowiedniego poparcia społecznego i politycznego. Przygotowało również projekt ustawy realizującej te postulaty, jak też załącza poradniki na temat zawierania związków poza granicami Polski¹⁸.

Wsparcie uzyskało również Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej. Organizacja ta jest inicjatorem i koordynatorem Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, zrzeszającej kilkadziesiąt podmiotów (w skład Koalicji wchodzi m.in. Grupa Edukatorów Seksualnych PONTON, Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Stowarzyszenie Pro Humanum, Fundacja Trans-Fuzja, Stowarzyszenie Na Rzecz Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Osób Transpłciowych oraz Osób Queer „Pracownia Różnorodności”, Kampania Przeciw Homofobii, Stowarzyszenie Lambda Warszawa, Fundacja na rzecz Różnorodności Społecznej, Stowarzyszenie Queerowy Maj, Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza i inne)¹⁹. Tutaj jednak fundusze zostały przekazane nie ze strony miasta, ale z Ministerstwa Spraw Zagranicznych; dwa projekty dotyczące edukacji globalnej zostały wsparte kwotami 47.870,00 zł oraz 70.830,00 zł, co łącznie daje kwotę **118.700,00 zł**.

¹⁸ Więcej informacji na temat działań MNW na stronie: <https://mnw.org.pl/> (dostęp: 02.10.2019).

¹⁹ Więcej na temat Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej na stronie: <https://tea.org.pl/koalicja/> (dostęp: 26.09.2019).

Indywidualne umowy z Urzędem m. st. Warszawy



DOFINANSOWANIA Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ

Do środków publicznych zaliczają się nie tylko dofinansowania przekazane organizacjom przez władze urzędu miasta, ale też granty pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Od 2017 roku warszawskie organizacje LGBT otrzymały w grantach od UE łącznie kwotę o wysokości co najmniej € 455.901,94, czyli **ok. 2.000.000,00 zł**.

Wspomniane już wcześniej Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej od połowy 2017 roku brało udział w 7 różnych projektach odwołujących się do statutowych celów organizacji i realizowanych z wykorzystaniem środków z budżetu Unii Europejskiej. Na podstawie

umów o realizację projektów, zawartych bezpośrednio z Komisją Europejską lub z koordynatorami projektów angażujących większą liczbę europejskich organizacji²⁰, TEA otrzymało w tym okresie granty o łącznej wysokości € 268.585,00 – co po konwersji walutowej daje kwotę rzędu prawie **1.200.000,00 zł**.

Dwa projekty, które były realizowane przez TEA samodzielnie i dotyczyły wyłącznie Polski, obejmowały rozwijanie „sieci inkluzywności” oraz „strategii inkluzywności”, która stanowi swoistą akceptację ideologii LGBT, przyjmując charakterystyczne dla niej sformułowania językowe²¹. Jeden z projektów²² TEA realizowało wspólnie ze

20 W takich przypadkach koordynator otrzymywał środki z budżetu UE, aby potem rozdysponować je pozostałym beneficjentom projektu.

21 Projekty „Empowering Networks of Inclusion in Poland” (Wzmocnienie sieci inkluzywności w Polsce) oraz „European Networking for Resilient and Long-Term Inclusion Strategies” (Tworzenie europejskiej sieci kontaktów na rzecz wytrzymałych i długotrwałych strategii inkluzywności).

22 Projekt mający na celu zwiększenie liczby kobiet na scenie politycznej przez edukowanie uczniów na temat równości płci.

Stowarzyszeniem „Aktywne Kobiety” – grant przeznaczony dla obu organizacji wyniósł łącznie € 121.555,00²³, co stanowi **ponad 500.000,00 zł**. Beneficjentami pozostałych projektów są, oprócz TEA, organizacje z wielu europejskich państw – przeważającą część stanowią kraje Europy Środkowej i Wschodniej, z czego w przypadku aż trzech projektów TEA współpracowało z organizacjami czeskimi.

Oficjalnie celem zarówno TEA, jak i koordynowanej przez nie Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej, jest wprowadzenie rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej do systemu edukacji formalnej w Polsce. Jednak zdecydowana większość organizacji członkowskich Koalicji wprost odwołuje się w swojej działalności do wątków obecnych w ideologii ruchu LGBT, a to co kryje się pod hasłem „rzetelnej edukacji antydyskryminacyjnej” wyjaśniają sformułowane przez Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej postulaty²⁴. TEA nie ogranicza się bowiem wyłącznie do krytykowania dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność czy narodowość. Wśród swoich żądań wobec edukacji szkolnej wymienia takie przesłanki jak równość płci (rozumiana jako brak różnic między kobietą a mężczyzną), równość bez względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, równość bez względu na wyznanie lub bezwyznaniowość. Wśród sprecyzowanych żądań znajduje się m.in. wprowadzenie edukacji seksualnej „neutralnej światopoglądowo, opartej na aktualnym stanie wiedzy i wolnej od stereotypów płci” oraz „wolnej od stereotypów na temat osób LGBT, przedstawiającej rzetelną wiedzę na temat homoseksualności, biseksualności i transpłciowości”. Postulują również wycofanie z użytkowania podręczników „wspierających stereotypy płci” oraz „zawierających treści homofobiczne i transfobiczne”.

Na szczególną uwagę zasługuje projekt „MOVE!”, angażujący polskie organizacje LGBT we współpracy z niemiecką Organization Intersex International Europe. Koordynowany jest przez Kampanię Przeciw Homofobii – organizację, która zajmuje się działalnością „na rzecz osób homo- i biseksualnych oraz transpłciowych (LGBT) i ich bliskich”. KPH została założona w 2001 roku przez Roberta Biedronia, który przez 8 lat był jej prezesem, a obecnie jest przewodniczącym rady Fundacji Trans-Fuzja, członkiem rady nad-

zorczej Fundacji Replika i członkiem rady Fundacji Równość. Były poseł z ramienia Ruchu Palikota i założyciel partii Wiosna. Pełny tytuł projektu brzmi: „MOVE! Through sensitivity to social acceptance: Empowerment, ally engagement and shifting attitudes” („Przez wrażliwość do społecznej akceptacji: Empowerment, zaangażowanie sojuszników i zmienianie ludzkich postaw”). Całkowity grant udzielony KPH przez UE na realizację projektu na podstawie umowy z Komisją Europejską wyniósł aż € 152.815,00 (po bieżącym kursie daje to **ok. 670.000,00 zł**).

Projekt „MOVE!” zakłada „zwiększenie widoczności osób LGBTI”, ich społecznej akceptacji oraz „kompetencji i zaangażowania kluczowych specjalistów”. Jako aneks do umowy sporządzony został szczegółowy plan realizacji projektu, który obejmuje m.in.: przeprowadzenie badań i tworzenie konfidenacyjnych raportów do wewnętrznego użytku, prowadzenie szkoleń dla „transaktywistów” i „aktywistów interpłciowych”, szkolenie kluczowych specjalistów w zakresie walki z osobami LGBTI (a dokładnie 180 pracowników szkół, 180 pracowników medycznych, 200 profesjonalistów zajmujących się zdrowiem psychicznym), organizowanie otwartych spotkań „na rzecz podnoszenia świadomości”, przeprowadzanie seminariów internetowych oraz produkowanie ulotek i publikacji promocyjnych.

Projekt ten – obejmujący okres 24 miesięcy, od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. – współrealizuje aż 7 polskich organizacji LGBT: Kampania Przeciw Homofobii, Kultura równości, Stowarzyszenie Tęczówka, Trans-fuzja Fundacja na Rzecz Osób Transpłciowych, Stowarzyszenie na rzecz osób LGBT Tolerado, Stowarzyszenie Queerowy Maj oraz Stowarzyszenie Fabryka Równości. Ósmym współrealizatorem jest OII Europe (Organization Intersex International Europe) – organizacja niemiecka, która ma zapewnić doświadczenie, wzorce, i know-how, na podstawie których ma powstać „metodologia budowania społeczności interseksualnej szyta na miarę dla Polski”.

Kolejnym projektem finansowanym ze środków UE, a dotyczącym tematyki LGBT, jest „Call it Hate – rising awareness of anti-LGBT hate crime – CIH” (podnoszenie świadomości na temat przestępstw z nienawiści o charakterze anti-LGBT), realizowany w tych samych ramach czasowych co projekt „MOVE!”. Jego be-

23 Dla TEA: € 44.465,00.

24 Postulaty Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej oraz Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej. Rzetelna edukacja antydyskryminacyjna w systemie edukacji formalnej, https://tea.org.pl/wp-content/uploads/2019/04/tablice_rzecznicze.pdf (dostęp: 24.09.2019).

neficientami jest łącznie aż 13 różnych podmiotów z 10 europejskich państw – obok Polski są to Litwa, Węgry, Chorwacja, Słowenia, Bułgaria, Irlandia, Włochy, Belgia i Wielka Brytania – z których 3 stanowią uniwersytety, a pozostałe są organizacjami LGBT²⁵. Polskimi beneficjentami były dwie organizacje – Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza (MNW) oraz Lambda Warszawa, które łącznie otrzymały dofinansowanie o wysokości € 117.458,61 (co daje kwotę o wysokości ok. 515.000,00 zł). Całkowita wysokość grantu UE wyniosła ponad € 1.034.000,00 (czyli ponad 4.500.000,00 zł). Projekt CIH zakłada podnoszenie świadomości na temat „przestępstw z nienawiści” o charakterze anty-LGBT poprzez przeprowadzanie badań i tworzenie raportów, oraz organizowanie międzynarodowych szkoleń, uświadamiających kampanii reklamowych i konferencji prasowych.

Wiadomo ponadto o środkach publicznych, których organizacje związane z ruchem LGBT nie uwzględniły w odpowiedziach na wnioski o udostępnienie informacji publicznej. Chodzi m.in. o projekt realizowany ze

środków Komisji Europejskiej pod nazwą „Accommodating the needs of the victims of homophobic and transphobic hate crimes through raising the competences of law enforcement institutions [VicHC]” („Dostosowywanie się do potrzeb ofiar przestępstw homofobicznych i transfobicznych dokonanych z nienawiści przez podnoszenie kompetencji organów egzekwowania prawa”)²⁶. Projekt VicHC można znaleźć na oficjalnej stronie Komisji Europejskiej, wśród grantów przyznanych na projekty związane z prawami podstawowymi i obywatelskimi. Według dokumentu przedstawiającego listę podmiotów wytypowanych do otrzymania dofinansowania²⁷, jego wnioskodawcą jest Kampania Przeciw Homofobii, a wkład Komisji Europejskiej w finansowanie projektu miał wynieść € 555 902, co oznacza **ponad 2,4 miliony złotych**. Nie jest znana właściwa rola i działania KPH podejmowane w ramach projektu – organizacja w żaden sposób nie wskazała by w nim uczestniczyła. Z kolei PTPA – druga z partycypujących organizacji – jedynie ogólnikowo podaje, że było odpowiedzialne za „przeprowadzenie szkoleń dla prawników i prawniczek w Polsce”.

25 łącznie 13 europejskich organizacji LGBT: Università degli Studi di Brescia (Włochy), University Of Lublana (Słowenia), Hatter Tarsasag (Węgry), Lietuvos Geju Lyga Asociacija (Litwa), Zagreb Pride (Chorwacja), University Of Limerick (Irlandia), GLAS Foundation (Bułgaria), Lesbian Gay and Bisexual Anti-Violence Policy Group GALOP (UK), Cavaria (Belgia), Lambda Warszawa (Polska), LEGEBITRA (Słowenia), Transgender Equality Network Ireland Company Limited by Guarantee TENI (Irlandia), Miłość Nie Wyklucza (Polska). Koordynatorem projektu jest Włoski Uniwersytet w Brescii.

26 Accommodating the needs of the victims of homophobic and transphobic hate crimes through raising the competences of law enforcement institutions [VicHC], <http://www.ptpa.org.pl/projekty/projekty-zakonczone/accommodating-the-needs-of-the-victims-of-homophobic-and-transphobic-hate-crimes-through-raising-the-competences-of-law-enforcem/> (dostęp: 24.09.2019).

27 ANNEXES 1 to 3 ANNEXES to the Commission Implementing Decision for action grants under the Fundamental Rights and Citizenship programme, 18.07.2014, https://ec.europa.eu/justice/grants1/files/award_annex_2013_frc_ag_en.pdf (dostęp: 24.09.2019).

WSPARCIE DARZYŃCÓW

Instytut Ordo Iuris jest fundacją i zakres naszej aktywności jest ściśle uzależniony od funduszy, które pozyskamy na działalność statutową. Ceniąc sobie niezależność, nie korzystamy ze środków publicznych i grantów, których pozyskanie mogłoby ją ograniczać. Naszą działalność prowadzimy tylko dzięki hojności naszych Darzyńców, zwłaszcza tych, którzy wspierają nas regularnie co miesiąc w ramach Kręgu Przyjaciół (więcej na: www.przyjaciele.ordoiuris.pl)

RAZEM MOŻEMY REALNIE WPŁYWAĆ NA RZECZYWISTOŚĆ!

DAROWIZNĘ MOŻNA PRZEKAZAĆ NA KONTO

32 1160 2202 0000 0002 4778 1296

Fundacja Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
oraz za pomocą przelewów internetowych Tpay i PayPal
(szczegóły na stronie www.ordoiuris.pl).

Instytut na rzecz Kultury Prawnej Ordo Iuris
ul. Zielna 39 00-108 Warszawa
biuro@ordoiuris.pl
tel. 22 404 38 50, fax 22 127 91 25

Square de Meeus 35,
1000 Brussels
Belgium



ordoiuris.pl



[/ordoiuris](https://www.facebook.com/ordoiuris)



[@Ordoluris](https://twitter.com/Ordoluris)



[/ordoiuris](https://www.youtube.com/ordoiuris)